

הפסקת הריון

המצב החוקי כך, שזוכה את הנאשם, ובכך שינה למעשה את החוק.

ניקה מיקרה הקרוב יותר למציאות בישראל. נערה בת 17, בלתי-נשואה, בת כפר ערבי או ישובי-עולים, הרתה ללדת. אם ייחדע הדבר למשפחתה, קרוב לדאי כי אחיה יצטרכו להרגה, כדי להציל את "כבוד המשפחה". האם מותר להפסיק את הריונה?

מיקרה אחר: אשה נאנסה באכזריות על-ידי קבוצת גברים. היא נכנסה להריון. האם מותר להפסיק את הריונה?

ובכלל, האם זכאית אשה, שהרתה מחוץ לנישואין, להפסיק את הריונה? ומה בדבר אשה נשואה, שאינה יכולה לאפשר קיום חינוך מינימליים לילד שמיני?

דוגמה נוספת: אשה הרה השתמשה בתרופה, ולפתע נסתר כי הדבר יביא בהכרח ללידת יצור חסרי-אברים או דפקטיבי. או שהאשה חלתה בתקופת-ההריון במחלה, הגורמת לאותה תוצאה. האם מותר להפסיק את ההריון?

שאלות מוסריות אלה מוזכרות להביא, כי סופו של דבר, לתפיסה מוסרית עיקבית היאומרת שמוכת האשה קובעת, וכי האשה הימכונרת לבריה היא השופטת לגבי מוכתה.

הושמעו טענות רבות נגד חופש הפסקת-ההריון. כמו בחיכוך על התרת היחסים ההומוסקסואליים בין מבוגרים, רוב הטענות נובעות מרדיס איראציונליים, ש מקורם בתפיסות שאבד עליהן הכלת.

אולם כמה מן הטענות מתעטפות, לפחות, באיצטלה ראציונלית.

כך אומרים, למשל, שאין להתיר הפסקת-הריון משום שהאומה זקוקה לריבוי, והמדינה לכוח-אדם.

איזו טענה היא זאת? איך היא עומדת כי מיבחן ההיגיון?

הרי במדינה זו מותר להשתמש בגלולות נגד הריון, ובכל אמצעי-המניעה למיניהם. מותר להשחית זרע, בניגוד ל"מצחת התורה. מותר לאשה להישאר בבתוליה עד יום מותה. כל אלה הם גורמים חשובים לעיך-שיעור לצימצום הילודה. היעלה על דעת חברי-כנסת להציע חוק לאיסורם?

ברור שעידוד הילודה הוא עניין חינוכי ומוציא-אלי, ואין להשיגו בדרכי כפייה וחוק.

טענה אחרת, ששלטה בכיפה בעולם במשך שנים רבות, היתה שהפסקת-ההריון גורמת נזק גופני ונפשי, מביאה ליצקרות ולזיכאון מסוכן.

כל הרעות האלה התבררו בצורה מדהימה ממש, ובשנים האחרונות דווקא.

בשבע שער פירסמה ועדת-מומחים של אחד הגופים הרפואיים השמרניים ביותר בעולם, ההסתדרות הרפואית האמריקאית, דו"ח מחקר המפריך סופית את הגירסה כאילו ההפלות גורמות לסיבוכים אמוציונליים, ומגדירה אותה כי "אגדה".

הוועדה קובעת כי ההפלות הן, בטוחות כי מידה מספקת, אם בוצעו בשלושת החודשים הראשונים של ההריון, בבית-חולים או בקליניקה מוסמכת.

בארצות-הברית הפורטניות, מבוצעות כיום הפלות כחוק, ובעיקבות פסיקה של בתי-המשפט, ב-17 מדינות ובעיר השינגטון.

בארץ אין מבצעים את החוק לאיסור ההפלות, לי הוציא מיקרים מסויימים.

אנו מתנגדים לחוקים שאינם מבוצעים, כי הדבר יוצר שני סוגי-חוקים — המבוצעים והבלתי-מבוצעים.

בית-המחוקקים, הסובל מצב זה, משתמט מאחריותו. אם אינך סבור שיש לבצע את החוק — עליך לאזור אומץ ולבטל.

מה גם שקיום החוק פוגע בהשגחה הרפואית, וממילא בבטיחות האשה ובזכויות מיעוטי-היכולת, כי המחיר הוא יותר גבוה.

אולם בעיקר הוא פוגע בזכויות-היסוד של האשה.

הקורבן הישראלי מרגלית שמואל, אם ל-4 ילדים, שנפטרה ב-26 ביוני אחרי הפסקת-הריון שנערכה בבית-החולים "עין-גדי" בתל-אביב. אחותה גילתה אותה אחרי הניחוח במצב של חוסר-אונים, מאחר שלא נתעוררה כלל מן התרדמה. שום רופא או אחות לא היו במקום.

המחאה בעולם

שער השבועון הגרמני "שטרן", כשעליו מוננו-ססת הכותרת, "אנחנו ביצענו הפלות!", הגליון כולל מינשר של 374 נשים גרמניות, שהודיעו רשמית כי אמנם עברו הפלות בניגוד לחוק. השמות כוללים כמה מן השמות המצללים ביותר בגרמניה. לפי החוק היגרמני, נאלצה התביעה הכללית לפתוח בחקירה פלילית בכל מיקרה. פעולה זו באה בעיקבות מחאה גדולה דומה של נשים צרפתיות, התובעות גם הן את שנינו החוק הפלילי. התמונות בשער כוללות את השחייניות רומי שניידר וסמנטה ברגר, והדוגמנית ורושקה.

בשבע שער מתה בתל-אביב אשה, אחרי שהופסק הריונה. היה כאן מיקרה בולט של הונחה, למרות שההפלה בוצעה במקום המתקרא בית-חולים. נראה שלא היה סיבול נאות, לא היתה השגחה מתאימה, לא היו הנסיבות האלמנטריות הדרושות כדי לבצע הפסקת-הריון בביטחה.

כדי למנוע מיקרים כאלה, ולהבטיח שלא תבוצע בארץ הפלה ללא השגחה רפואית נאותה — יש להוציא את ההפלות מתחום האפלה של איי-החוקיות הבלתי-מבוקרת, אל אור היםפדר החוקי התקין והמבוקר.

השבוע מלאה שנה לכניסתו לתוקפו של חוק המתיר הפסקת הריון, בהסכמת האשה יבהשגחת רופא מוסמך, כי מדינת ניו-יורק.

בבריטניה נתקבל חוק כזה עוד בשנת 1967. בסקנדינביה הוא קיים זה מכבר. ביפאן, וברוב הארצות הקומוניסטיות, מותרת הפסקת-ההריון ללא כל הגבלה שהיא, על פי דרישת האשה בלבד.

יימות שדוש גישות לבעיה זו. הגישה הראשונה, המעוגנת בתורת הכנסיה הקאטולית, אומרת: מרגע היחצר העובר, הוא יצור אנושי בעל נשמה, בעל חיים משלו, ואין להרגו אף אם יציל הדבר את חיי אמו.

ההפלה, ההורגת ולד שטרם הוטבל, נזרת על נישמתו אשיגיהינום נצחית.

הגישה השנייה, המעוגנת בתפיסת-החיים המודרנית, אומרת: האשה שולטת בגופה, לה — ולה בלבד — הזכות להחליט אם ללדת, אם לאו.

זכאית היא להפסיק את ההריון בכל עת שירצה, על פי החלטתה הריבונית.

הגישה השלישית, המסייגת תפיסה זו, אומרת: יש להצדיק ולאפשר הפלה כחוק, בנסיבות מסויימות. אני דוגל בגישה השנייה, הגישה של ריבונית האשה על גופה.

אולם כדי להקל על חברי-הכנסת לצעוד צעד מכריע קדימה, ביססנו את הצעתנו על הגישה השלישית. הגישה של היתר מסוייג.

אנו מציעים לכל חברי הכנסת, התומכים עקרונות ברזיוזיה של החוק לגבי הפלות מלאי-כותיות, להצביע בעד העיקרון האומר: יותר במדינת-ישראל להפסיק הריון כחוק, בהסכמת האשה ובהשגחה רפואית, כנסיבות מסויימות וקבועות.

באיך נסיבות יש להתיר הפסקת-הריון? מחוץ לחוג השמרני ביותר של הוואתיקאן, אין ויכוח על כך שמותר להפסיק הריון כדי להציל את חיי האשה.

כמעט אין ויכוח על העיקרון שיש להפסיק את ההריון, אם יש סכנה לבריאות האשה. וכאן מתעוררת השאלה: מהי דרגת הסכנה? תשעה אחוזים? חמישים אחוז? עשרה אחוז? כאן עומד במיבחן עיקרון מוסרי. אם הריגת החלד הוא רצח — כי אז אסור להרוג ולד גם לשם הצלת חיי האשה. קדושת החיים אינה ניתנת לחלוקה. אולם, אם מותר להפסיק הריון כדי להציל את האשה — משמע שאין הפסקת ההריון בבחינת הריגה כלל, והדבר חייב לשנות את הגישה המוסרית גם לגבי המיקרים הבאים.

למשל: אירגון הבריאות הבינלאומי קבע רשמית כי המרג "בריאות" כולל את "מצב הרחצה הגופנית, הנפשית והחברתית".

משמע, שהדאגה לבריאות האשה כוללת את הדאגה למצבה הנפשי והסוציאלי של האשה, ודאגה זו מצדיקה הפסקת-ההריון.

כך, אגב, נקבע בבריטניה עוד בשנת 1938, במשפט שעשה היסטוריה משפטית — משפט "המלך נגד בורן".

בורן היה רופא בעל-שם, שביצע בגלוי, אחרי הודעה מוקדמת למשרדה והתייעצות עם רופאים אחרים, הפסקת הריון של נערה בת 14. שפותחה על-ידי היילי היל-הפרשים הבריטי לבקר בחקירתן שלהם, בטענה שיראו לה סוס בעל זנב ירוק. החייליים אנסו אותה, והיא נכנסה להריון. בניגוד לחוק הכתוב, פירש בית-המשפט את